

**Громадська Організація
«Лабораторія Законодавчих Ініціатив»**

Фінансова звітність
відповідно до Національних положень
(стандартів) бухгалтерського обліку в Україні
31 грудня 2023 року

Разом зі звітом незалежного аудитора

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЛАБОРАТОРІЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ»

ЗМІСТ

	Стор.
ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА	1-3
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ:	
Баланс (Звіт про фінансовий стан)	4-5
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)	6
Примітки до річної фінансової звітності	7-14

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Керівництву Громадської Організації «Лабораторія Законодавчих Ініціатив»:

Думка

Ми провели аудит фінансової звітності Громадської Організації «Лабораторія Законодавчих Ініціатив» («Організація»), що складається з балансу (звіту про фінансовий стан) на 31 грудня 2023 року, та звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до фінансової звітності, включаючи суттєву інформацію щодо облікових політик («фінансова звітність»).

На нашу думку, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Організації на 31 грудня 2023 року, та її фінансові результати за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку («НП(с)БО») та вимоги Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» («Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність»).

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Організації згідно з Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти з незалежності) Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Пояснювальний параграф – Операційне середовище

Ми звертаємо вашу увагу на Примітку 2 та Примітку 3 до цієї фінансової звітності, у якій йдеться про те, що з 24 лютого 2022 року вплив військових дій в Україні, що тривають, масштаби їх подальшого розвитку, терміни припинення цих дій та їх остаточне вирішення є непередбачуваними та негативно впливають на економіку України та операційну діяльність Організації. Плани керівництва стосовно даного впливу також викладені у Примітці 3 до цієї фінансової звітності. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Інші питання

Аудит фінансової звітності Організації за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, був проведений іншим аудитором, який 16 червня 2023 року висловив немодифіковану думку щодо цієї фінансової звітності.

Назва «Делойт» стосується однієї чи більшої кількості юридичних осіб, які входять до складу організації «Делойт Туш Томацу Лімітед» («ДТТЛ»), глобальної мережі фірм у її складі та їхніх пов'язаних сторін (надалі разом – «організація «Делойт»). ДТТЛ (також іменується як «Делойт Глобал») і кожна з фірм у її складі та пов'язані сторони є самостійними та незалежними юридичними особами, які не мають права накладати або приймати від імені одне одного зобов'язання стосовно третіх сторін. ДТТЛ і кожна з фірм у її складі та пов'язані сторони відповідають тільки за власні дії та упушення, а не за дії та упушення одне одного. ДТТЛ не надає послуг клієнтам. Дізнатися більше ви можете за посиланням www.deloitte.com/about.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до НП(с)БО та Закону про бухгалтерський облік та фінансову звітність та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Організації продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Організацію чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Організації.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- Ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю.
- Отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю.
- Оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом.
- Доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Організації продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Організацію припинити свою діяльність на безперервній основі.

- Оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

ТОВ "Делойт енд Туш ЮСК"

5 серпня 2024 року

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЛАБОРАТОРІЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ»

БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)

НА 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ

(у тисячах українських гривень)

	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
		2023	12	31
Підприємство: ГО «ЛЗІ»	За ЄДРПОУ	25880404		
Територія: м. Київ	За КОАТУУ	8038500000		
Організаційно-правова форма господарювання: Громадська організація	за КОПФГ	815		
Вид економічної діяльності: Діяльність інших громадських організацій, н.в.і.у.	За КВЕД	94.99		
Середня кількість працівників: 15				
Адреса, телефон: 04071, м. Київ, вул. Воздвиженська, будинок 45				
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		v		
за міжнародними стандартами фінансової звітності				

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 року**

Форма N 1-мс

Код за ДКУД

1801006

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби	1010	2 534,9	2 538,0
Первісна вартість	1011	4 041,9	4 600,9
Знос	1012	(1 507,0)	(2 062,9)
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	2 534,9	2 538,0
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 923,2	12 992,5
Гроші та їх еквіваленти	1165	49 343,6	8 981,6
Інші оборотні активи	1190	292,1	465,2
Усього за розділом II	1195	53 558,9	22 439,3
Баланс	1300	56 093,8	24 977,3

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЛАБОРАТОРІЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ»

БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
НА 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ)
(у тисячах українських гривень)

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	3	4	5
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-	-
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	-	-
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1615	452,2	3 943,8
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1620	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	1625	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6 451,4	11 565,7
Усього за розділом III	1695	6 903,6	15 509,5
Баланс	1900	56 093,8	24 977,3

Затверджено до випуску 5 серпня 2024 року:

Виконавча Директорка

Матвієнко Світлана Володимирівна

Головний бухгалтер

Подлесна Ірина Василівна

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЛАБОРАТОРІЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ»

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
(у тисячах українських гривень)

ГО «ЛЗІ»	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
	За ЄДРПОУ	2023	12	31
		25880404		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
За 2023 рік

Форма №2 мс Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Інші доходи	2160	74 934,6	28 202,1
Разом доходи (2000 + 2160)	2280	74 934,6	28 202,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Інші витрати	2165	(74 934,6)	(28 202,1)
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	74 934,6	28 202,1
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	-	-
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310	-	-
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350	-	-

Затверджено до випуску 5 серпня 2024 року:

Виконавча Директорка

Матвієнко Світлана Володимирівна

Головний бухгалтер

Подлесна Ірина Василівна

**ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
(у тисячах українських гривень)**

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ

Громадська організація «Лабораторія законодавчих ініціатив» (надалі – «Лабораторія» або «Організація») є одним з провідних українських аналітичних центрів, заснованим у 2000 році. Її місією є сприяння демократичним перетворенням і ефективному процесу вироблення політики в Україні, розвиток правової та політичної культури громадян та влади, а також підтримка України в інтеграції до європейської спільноти. Лабораторія має понад 20 років досвіду реалізації проєктів, спрямованих на впровадження практики демократичного діалогу з питань різних політик до законотворчого процесу, поширення практик участі громадськості у прийнятті рішень, моніторинг діяльності парламенту та вивчення проблем українського парламентаризму, дослідження у сферах законодавства про вибори, політичні партії, боротьби з корупцією, децентралізації та місцевого самоврядування.

У звітному 2023 році діяльність Лабораторії реалізовувалась за чотирма статутними напрямками: аналітичним, освітнім, редакційно-видавничим та комунікаційним.

У рамках аналітичного напрямку підготовано: щопіврічні моніторингові звіти щодо діяльності парламенту України; кілька чисел часопису «Парламент»; «тіньовий звіт» щодо реалізації реформи державного управління у 2019 – 2023 роках; методологію аналізу законодавчого впливу законопроектів; звіт щодо мотивацій біженців за результатами соціологічного опитування понад 1000 осіб та концепцію повернення біженців; дослідження щодо проблематики працевлаштування ветеранок; звіт, що відображає український досвід та прогалини механізму відновлення інститутів публічної влади на деокупованих територіях, та концепцію відновлення інститутів публічної влади на деокупованих територіях; дослідження щодо системи надання соціальних послуг на національному та місцевому рівнях; дослідження щодо мінімізації ризиків судового впливу на результати реформ та звіт з рекомендаціями, який передано ВРУ та Урядовому офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Впродовж 2023 року надано експертно-аналітичну підтримку парламентським акторам, згідно їх запитів, щодо: оновлення дорожньої карти парламентської реформи; розробки стратегії формування інноваційного цифрового парламенту/ІТ-стратегії; парламентського кодексу поведінки та інституціоналізації відповідного парламентського контролюючого органу; розробки законопроекту про парламентську опозицію; змін до Регламенту ВРУ (щодо покращення взаємодії Парламенту та Уряду); вдосконалення наглядової функції парламентських комітетів; планування та застосування інструменту парламентських слухань та залучення неурядових організацій для участі у таких слуханнях тощо. Також експертна підтримка надавалась Урядовому офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції та Міністерству юстиції України.

У рамках освітнього напрямку організовано та проведено три сесії Української школи політичних студій («УШПС»). Організовано та проведено Конференцію за тематикою «Поклик землі», участь у якій узяли понад 250 випускників УШПС та партнерів. Проведено запис курсу відеолекцій «Політична теорія з Іваном Гомзою» (цикл “Lectorium”). Проведено оцінку якості навчальних програм, у ч. т. спікерів УШПС. Підготовано концепцію заходу «Ти – важлива» – навчальної сесії для військовослужбовиць та ветеранок.

**ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
(у тисячах українських гривень)**

У рамках редакційно-видавничого напрямку, підготовано та оприлюднено публікації та журналістські розслідування на суспільно-значущі теми (як-от справи Майдану, Катерини Гандзюк, Кирила Тлявова, інших) за результатами відвідування судових засідань. Підготовано близько 30 тематичних публікацій з документування та висвітлення воєнних злочинів, вчинених рф під час агресії проти України, а також 7 матеріалів, що базуються на історіях випускників/ць УШПС (зокрема, щодо протистояння агресії рф проти України та відбудови України).

В рамках комунікаційного напрямку забезпечено комунікацію всіх основних продуктів та заходів Організації на веб-ресурсах власних та її партнерів, у всеукраїнських медіа, підготовано низку презентаційних заходів для цільових аудиторій та громадськості. Розроблено на основі нової айдентики Організації та з покращеним функціоналом веб-сайт. Запущено акаунт у мережі X, застосовано нові формати в Instagram УШПС. Забезпечено переклад та публікацію ключових аналітичних продуктів Лабораторії англійською мовою.

Станом на 31 грудня 2023 року кількість найнятих працівників Організацією становила 15 осіб (31 грудня 2022 року: 14 осіб).

Зареєстрований офіс Організації знаходиться за адресою: вул. Воздвиженська, 45, оф. 404, м. Київ, 04071, Україна.

2. ЕКОНОМІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ, У ЯКОМУ ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВІДИТЬ СВОЮ ДІЯЛЬНІСТЬ

У 2023 році повномасштабна війна, яка розпочалася у лютому 2022 року з збройного вторгнення російської федерації, тривала по всій території України. Ці події призвели до значного знищення інфраструктури, масового переселення людей та порушення економічної діяльності в Україні. Однак до 2023 року ВВП України почав відновлюватися, збільшившись на 5% (у 2022 році ВВП впав на 30%). Крім того, інфляція різко сповільнилася до 5,1% у річному вимірі у 2023 році (2022 рік: 26,6%). Проте, Національний банк України (НБУ) очікує подальшого зростання інфляції у 2024 році. Протягом 2023 року національна валюта знецінилася на 4% щодо долара США та на 8% щодо євро порівняно з офіційними курсами на кінець 2022 року (2022 рік: девальвація на 34% щодо долара США та на 26% щодо євро).

З початку повномасштабної війни НБУ запровадив кілька тимчасових заходів, таких як обмеження на міжнародні платежі в іноземних валютах та фіксація офіційного обмінного курсу для основних валют. У жовтні 2023 року НБУ ввів режим керованої гнучкості обмінного курсу, дозволяючи щоденні коливання у вузьких межах в обох напрямках залежно від ринкових умов. У 2022 році НБУ підвищив облікову ставку до 25%. Протягом 2023 року Правління НБУ ухвалило рішення знизити облікову ставку, яка станом на 26 квітня 2024 року становила 13,5%. У 2023 році НБУ додатково підвищив вимоги до обов'язкових резервів банків. Завдяки підтримці міжнародних партнерів, міжнародні резерви НБУ перевищили довоєнний рівень станом на 31 грудня 2023 року, досягнувши 40,5 мільярда доларів США. Загалом, уряд України продовжує обслуговувати зовнішні боргові зобов'язання, а банківська система залишається робочою та стабільною.

**ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
(у тисячах українських гривень)**

У травні 2024 року НБУ здійснив значне пом'якшення валютних обмежень. Всі валютні обмеження на імпорту робіт і послуг були зняті; підприємствам було дозволено репатріювати дивіденди за кордон, нараховані з 1 січня 2024 року; перекази коштів за кордон за договорами оренди/лізингу дозволили без додаткових обмежень; умови оплати відсотків і погашення деяких видів іноземних кредитів були спрощені; і обмеження на валютні перекази з представництв до материнських компаній були послаблені.

Затверджений державний бюджет України на 2024 рік передбачає дефіцит бюджету близько 20% ВВП (або 42 мільярди доларів США) (2023 рік: 30% ВВП). Очікується, що дефіцит бюджету буде фінансуватися за рахунок фінансової допомоги від іноземних партнерів у формі грантів та пільгових довгострокових безвідсоткових кредитів.

Український уряд отримав значну міжнародну підтримку, фінансування та пожертви від міжнародних організацій, включаючи окремі країни, та благодійні внески для підтримання фінансової стабільності, соціальних виплат та військових потреб. З кінця січня 2022 року до кінця 2023 року оголошена міжнародна фінансова допомога перевищила 141 мільярд євро, військова допомога – понад 98 мільярдів євро, а гуманітарна допомога досягла 15 мільярдів євро.

З 22 липня 2022 року діє угода між Україною, Туреччиною та ООН щодо розблокування портів і відновлення експорту зерна, які були заблоковані в портах Чорного моря через війну. Росія підписала дзеркальну угоду з Туреччиною та ООН. 17 липня 2023 року Росія офіційно вийшла з «зернової угоди», ускладнюючи експорт сільськогосподарської продукції. У серпні 2023 року почав функціонувати тимчасовий морський коридор, через який у 2023 році було експортовано 12,8 мільйона тонн вантажів. Усього у 2023 році через українські порти було експортовано 56,3 мільйона тонн вантажів (2022 рік: 47,8 мільйона тонн).

Зимом 2022-2023 років через значні пошкодження електромереж від російських обстрілів відбувалися масові відключення електроенергії для населення та підприємств, що викликало проблеми з водопостачанням та тепlopостачанням. Уряд запровадив низку екстрених заходів для вирішення цих проблем та стабілізації впливу на економіку країни. З лютого 2023 року ситуація в енергосистемі України покращилася і стабілізувалася. Однак у квітні-травні 2024 року ракетні обстріли енергосистем України поновилися, що призвело до нових відключень.

У червні 2023 року російські війська підірвали дамбу Каховської ГЕС, що призвело до спорожнення водосховища. Це спричинило негативні екологічні, гуманітарні та економічні наслідки для Херсонської області та сусідніх районів, особливо вплинувши на сільське господарство в регіоні.

У листопаді 2023 року польські перевізники почали блокування українсько-польського кордону, обмежуючи рух вантажного транспорту на ключових контрольно-пропускних пунктах, що ускладнює логістику і завдає значних економічних збитків для України. Пізніше подібні блокади кордонів почалися в Словаччині, Угорщині та Румунії. У грудні 2023 року рух вантажного транспорту був частково розблокований, але ситуація залишається складною через постійні протести, включаючи протести польських фермерів.

**ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
(у тисячах українських гривень)**

У 2023 році уряд продовжив встановлені у 2022 році нульові квоти на експорт золота та срібла (крім банківських металів), кухонної солі, дров, вугілля та газу. У 2023 році були встановлені квоти на експорт коксівного вугілля, мазуту та цукру. Експорт курячого м'яса, великої рогатої худоби (тварин та м'яса), яєць, мінеральних добрив, пшениці, жита, ячменю та інших насінневих культур, а також рослинних олій підлягав ліцензуванню протягом року або на певні періоди. Станом на 1 січня 2024 року експорт пшениці, жита, вівса, кукурудзи, сої та інших олійних культур, рослинної олії та побічних продуктів підлягає ліцензуванню.

Війна між Україною та російською федерацією триває, призводячи до значного знищення майна та активів в Україні та інших суттєвих наслідків. Наслідки війни змінюються щодня, і їх довгостроковий вплив неможливо визначити. Подальший вплив на економіку України залежить від результату повномасштабної війни, успішної реалізації нових реформ українським урядом, стратегії відновлення та трансформації країни до членства в ЄС, а також співпраці з міжнародними фондами.

3. ОСНОВА ПІДГОТОВКИ ТА СУТТЄВА ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ОБЛІКОВИХ ПОЛІТИК

Загальна інформація

Фінансова звітність Організації була підготовлена відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку України (надалі – «НП(с)БО») 25 «Спрощена фінансова звітність» та відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо складання фінансової звітності («Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність»).

Фінансова звітність, яка додається, була підготовлена станом на 31 грудня 2023 року та охоплює період від 1 січня 2023 року до 31 грудня 2023 року та період від 1 січня 2022 року до 31 грудня 2022 року для порівняння.

Дана фінансова звітність була підготовлена в національній валюті України – українській гривні.

Основа підготовки фінансової звітності

Фінансова звітність, що додається, базується на даних бухгалтерського обліку, який ведеться згідно з вимогами українського законодавства, що вимагає застосування принципу історичної (фактичної) собівартості.

Підготовка фінансової звітності відповідно до НП(С)БО вимагає від керівництва застосування певних суттєвих бухгалтерських оцінок. Керівництво також використовує певні судження при застосуванні принципів облікової політики. Фактичні результати можуть відрізнятися від розрахункових.

Цю фінансову звітність було підготовлено на основі припущення стосовно здатності Організації продовжувати свою діяльність на безперервній основі і що вона продовжуватиме свою діяльність у найближчому майбутньому. Доречність застосування означеного принципу обґрунтовується фінансовим станом Організації та доступом до фінансових ресурсів, наданих донорами, а також аналізом впливів макроекономічних змін на діяльність Організації.

**ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
(у тисячах українських гривень)**

Проте, як зазначено в Примітці 2, 24 лютого 2022 року російські війська розпочали військове вторгнення в Україну, що призвело до повномасштабної війни на всій території України. Операційне середовище залишається ризикованим і з високим рівнем невизначеності. Відтак припущення про безперервність діяльності мають ретельно оцінюватись керівництвом, аби забезпечити Організацію достатнім фінансуванням для її діяльності.

Оскільки російське військове вторгнення в Україну походить з багатьох напрямків, деякі регіони України залишаються місцем інтенсивних бойових дій або тимчасово окуповані. Станом на дату випуску цієї фінансової звітності жодні активи, які перешкоджають продовженню діяльності Лабораторії, не були пошкоджені. Організація не має жодних активів, розташованих у зонах активних бойових дій або на тимчасово окупованих територіях.

Керівництво Організації вважає, що підготовка цієї звітності на основі принципу безперервності діяльності є доцільною з огляду на наступні факти та обставини:

- Організація діє в неприбутковому секторі та має чинні грантові угоди з донорами на фінансування щонайменше на наступні 12 місяців.
- Керівництво продовжує обговорення з поточними та потенційними донорами щодо подальшого фінансування програмної та адміністративної діяльності Організації і значна частина закладеного в бюджеті фінансування на 2024 рік вже отримана.
- Немає жодних ознак потенційного припинення чинних грантових угод з донорами. Організація очікує, що загальна прогнозована сума надходжень грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2024 року, буде вищою, ніж загальна сума надходжень грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року. Такий прогноз підтримується тенденцією збільшення надходжень грошових коштів, отриманих Організацією за перші чотири місяці 2024 року у порівнянні з аналогічним періодом 2023 року.
- Значна частина фінансування від донорів надходить до Організації в євро, і програмна діяльність не зазнає негативного впливу від коливань обмінного курсу.
- Станом на 31 грудня 2023 року Організація має залишок грошових коштів та їх еквівалентів на достатньому рівні для здійснення своєї діяльності.
- Протягом періоду після звітної дати та до затвердження цієї звітності Організація продовжує свою діяльність та досягає основних цілей діяльності у 2024 році.

З огляду на наведені вище причини, керівництво вважає, що підготовка цієї звітності на основі принципу безперервності діяльності є доцільною, і Організація має достатні ресурси для реалізації своїх активів, виконання своїх зобов'язань і продовження операційної діяльності у передбачуваному майбутньому.

Суттєва інформація про облікову політику

Нижче наведено суттєву інформацію про облікову політику Організації. Ця облікова політика застосовувалася послідовно в усіх періодах, якщо не зазначено інше.

Основні засоби. Стаття балансу «Основні засоби» включає в себе основні засоби та нематеріальні активи згідно вимог НП(С)БО 25.

**ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
(у тисячах українських гривень)**

Усі об'єкти основних засобів відображаються за історичною вартістю, за вирахуванням будь-якого накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності. Історична вартість основних засобів включає ціну придбання, пов'язані із придбанням непрямі податки, які не відшкодовуються, витрати на встановлення та обслуговування основних засобів, а також інші витрати, які безпосередньо пов'язані із приведенням об'єктів основних засобів у стан, необхідний для їхньої експлуатації відповідно до намірів використання.

Нарахування амортизації здійснюється для комп'ютерної техніки – методом прискореного зменшення залишкової вартості, для всіх інших основних засобів – прямолінійним методом на строк корисного використання об'єкта основних засобів. Малоцінні необоротні матеріальні активи повністю амортизуються після введення в експлуатацію.

Термін використання основних засобів та малоцінних необоротних матеріальних активів визначається за кожним об'єктом окремо комісією із введення у експлуатацію та списання активів, в момент вводу такого об'єкту в експлуатацію. Визначений термін корисного використання об'єкту фіксується у Формі 03-1 та Наказі на введення в експлуатацію. Термін використання для комп'ютерної техніки складає 3 роки, енергобезперебійне обладнання – 5 років, периферійне обладнання – 3 роки, меблі – 5 років.

Ліквідаційна вартість об'єктів основних фондів з метою амортизації прирівнюється до нуля. Ліквідаційна вартість, строки корисного використання та методи нарахування амортизації переглядаються на кінець кожного фінансового року. Вплив будь-яких змін порівняно з попередніми оцінками обліковується як зміна облікової оцінки.

Історична вартість об'єктів основних засобів збільшується на суми витрат, пов'язаних із поліпшенням об'єктів основних засобів (модернізацією, модифікацією, добудовою, встановленням обладнання, реконструкцією тощо), яке збільшує майбутні економічні вигоди, первісно очікувані від використання об'єкта основних засобів. Капіталізовані витрати на поліпшення основних засобів амортизуються із використанням прямолінійного методу за тими самими ставками, що й відповідні об'єкти основних засобів.

Витрати на ремонт та технічне обслуговування, а також витрати, пов'язані із обслуговуванням активів, включаються до звіту про фінансові результати того періоду, в якому вони були понесені.

Прибуток або збиток, який виникає у результаті вибуття об'єкта основних засобів, визначається як різниця між надходженнями від продажу та балансовою вартістю і включається до складу інших доходів або витрат від звичайної діяльності.

Нематеріальні активи, придбані Організацією, мають визначені строки корисного використання та складаються, головним чином, з сайтів як самої Організації, так і сайтів провідних проєктів (Українська школа політичних студій), бухгалтерського програмного забезпечення, а також філософського твору.

**ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
(у тисячах українських гривень)**

Придбані або отримані безкоштовно права на нематеріальні активи відображаються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Амортизація нематеріальних активів визнається на прямолінійній основі протягом очікуваних строків їхнього корисного використання (переважно, сайти – 6 років, програмне забезпечення – від 3 до 5 років, твір – 5 років). Амортизація нематеріальних активів розпочинається тоді, коли активи готові до використання за призначенням.

Основні засоби та нематеріальні активи Організації придбані переважно за рахунок цільового фінансування.

Зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів. На кожну звітну дату Організація переглядає балансову вартість своїх основних засобів та нематеріальних активів для визначення того, чи існують які-небудь свідчення зменшення корисності цих активів. У разі наявності таких свідчень Організація оцінює суму відшкодування відповідного активу для визначення розміру збитку від зменшення корисності (якщо таке зменшення корисності мало місце). Якщо неможливо здійснити оцінку суми відшкодування окремого активу, Організація оцінює суму відшкодування одиниці, яка генерує грошові кошти, до якої належить цей актив.

Інша поточна дебіторська заборгованість. Інша поточна дебіторська заборгованість Організації, головним чином, представлена наданими постачальникам авансами та заборгованістю донорів у процесі здійснення закупівель товарів і послуг для виконання програмної діяльності. Сума іншої поточної дебіторської заборгованості відображається на балансі за вирахуванням резерву на покриття збитків від сумнівної заборгованості.

Гроші та їх еквіваленти. Гроші та їх еквіваленти включають грошові кошти на поточних рахунках в банках.

Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення включають в себе витрати майбутніх періодів та цільове фінансування.

Витрати майбутніх періодів відображаються за фактичною вартістю сплачених коштів. Витрати майбутніх періодів визнаються у звіті про фінансові результати по мірі понесення відповідних витрат.

Цільове фінансування первісно визнається на момент отримання грошових надходжень від донорів. У подальшому отримане цільове фінансування зменшується на суму понесених витрат, пов'язаних із виконанням програм, із відповідним визнанням інших доходів періоду. Первісна вартість основних засобів та нематеріальних активів, придбаних за рахунок коштів цільового фінансування, амортизується протягом їхніх строків корисного використання з одночасним визнанням інших доходів. Залишок отриманого цільового фінансування, щодо якого Організація ще не понесла витрат відображається в балансі у розділі «Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення».

Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги. Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги представлена переважно заборгованістю перед постачальниками послуг організації заходів, досліджень у сфері суспільних та гуманітарних наук, тощо.

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЛАБОРАТОРІЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ»

ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ (у тисячах українських гривень)

Інші доходи. Доходи Організації визнаються в сумі понесених витрат.

Інші витрати. Усі витрати визнаються як витрати того періоду, в якому вони були понесені і відображаються у звіті про фінансові результати за методом нарахувань. Витрати, понесені Організацією, представлені витратами на товари та послуги для здійснення програмної діяльності, що надаються експертами та підрядниками, витратами на заробітну плату персоналу, оренду офісних приміщень та інші послуги.

Операції в іноземній валюті. Операції Організації, виконані в іноземній валюті, обліковуються за курсом обміну Національного банку України, чинним на дату здійснення операції. Прибуток та збитки, які виникають при розрахунках по таких операціях, а також при перерахунку монетарних активів та пасивів, деномінованих в іноземних валютах, відображаються у звіті про фінансові результати. Залишки по даних рахунках на кінець року перераховуються за обмінним курсом на кінець року.

Основні курси обміну, що застосовувались для перерахунку сум в іноземній валюті, були такими:

	<u>31 грудня 2023 року</u>	<u>31 грудня 2022 року</u>
1 Долар США	37.9824 гривень	36.5686 гривень
1 Євро	42.2079 гривень	38.9510 гривень

4. ПОДІЇ ПІСЛЯ ДАТИ БАЛАНСУ

Після звітної дати не відбулося жодних подій, які б потребували внесення змін до фінансової звітності станом на кінець дня 31 грудня 2023 року. Не відбулося жодних значних подій, які б вимагали розкриття у фінансовій звітності.